

Ervaringen met uitdaagrecht

Casus zandwegen landelijk gebied Haren

Stichting Landelijk gebied Haren

Inhoud

- Even voorstellen
 - Casus
- Belang Zandwegen
- Stichting Landelijk Gebied
 - Gemeentelijk beleid
 - Onze ervaringen
 - Inspraak proces
 - Uitdaagrecht
- Uitkomst uitdaagrecht
 - Evaluatie proces

Even voorstellen

• Amanda le Grand

- Bioloog - onderzoek gebruik medicinale planten
- Werkervaring WHO GGD publieke gezondheid
- 2019 werkgroep biodiversiteit / Stichting Landelijk Gebied Haren
 - Ecologisch bermbeheer
 - Monitoring – Land van Ons
 - Groene Verbindingen Hondsrug Haren
 - Verbonden biodiversiteit Landschapswerkplaats
 - IVN Haren Groningen IVN Zuidlaren

Uitdaagrecht Casus Zandwegen

De Stichting Landelijk Gebied Haren/Werkgroep Biodiversiteit .

Verzoek:

Opstellen beheerplan gezamenlijk vorm geven:

- maatwerk per zandweg,*
- zelf delen van het beheer uitvoeren*
- een transparant protocol*
- goede afstemming en samenwerking tussen gemeente en bewoners*

Zandwegen

Landelijk Gebied Haren

68 zandwegen/paden(stelsels)
49 kilometer lang (gemeente beheer)

Bijzondere cultuurhistorie
landschap & zandwegen

- bijzondere flora en fauna
 - kruidenrijke bermen
- archeologisch waardevol

Lutsborgsweg

Lutsborgsweg

Onneresweg

Koelenbergsteeg

2019: Stichting Landelijk Gebied Haren

Aanleiding: herindeling Haren Groningen

oprichting SLGH

- **werkgroep zandwegen:**

- Zandwegen Haren deel I en

- Inventarisatie zandwegendeel II

- **werkgroep biodiversiteit**

inzet voor ecologisch bermbeheer

Zandwegen in Haren

Over de zandwegen als cultuurhistorisch erfgoed in het landelijk gebied van Haren

GEMEENTE HAREN

ZANDWEGEN

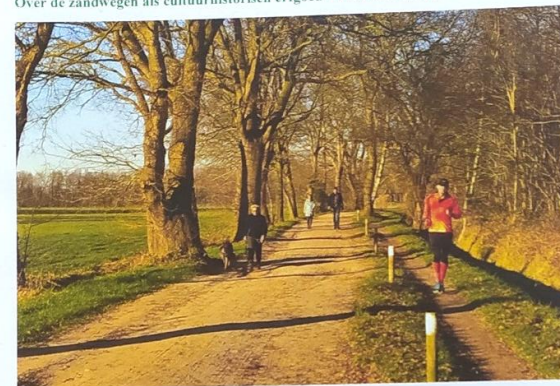
vastgesteld 1989

actualisatie door SLGH

Zandwegen in Haren

Over de zandwegen als cultuurhistorisch erfgoed in het landelijk gebied van Haren

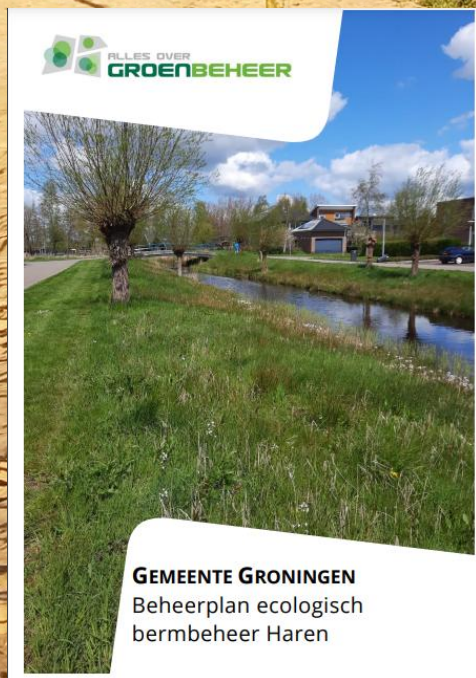

Betekenis zandwegen was altijd vanzelfsprekend

- aangeboden aan B&W april 2020
- gesprek met weth. Broeksma september 2020
- 'achterstallig onderhoud' vanaf november 2020
- raadsvragen 27 mei 2021
- antwoorden 23 juni 2021 → herijking beleid zandwegen

Gemeentelijk Beleid

2022 Ecologisch bermbeheerplan
2023 Nota zandwegen (Gem. Groningen)

Onze ervaringen (2020-2024)

Verkeerd maaibeheer (verkeerde tijd, niet gefaseerd, verkeerde machine, enz)

Verkeerd zandweg onderhoud (verkeerd zand, teveel zand, verkeerde tijd, te zware machines, beschadigen berm etc)

Geen afstemming bermbeheer en zandwegbeheer

Opeenstapeling van fouten: bermen weg, kwetsbare flora onder druk

Ondanks korte lijnen met uitvoering bermbeheer

P. Veenstra

Aannemerij & Bomenrooierij

Werkverkeer

LFH-57-J

TGN-99-N

Inspraak proces Nota zandwegen

- Mooie nota w. b. beschrijving cultuur historie
- Geen vertrouwen in uitvoering en borging goed beheer

PROCES voorafgaand uitdaagrecht

- Inspraak en raadsvragen 2020 2021
- 2023 zienswijzen concept beleidsplan Nota zandwegen
- Raadsvragen – media aandacht
- Inspraak in raadsvergadering: veel ophef
- 2de raadsvergadering ingelast

RESULTAAT inspraakproces:

- motie vd raad: “zandwegen op de goede weg”
 - opstellen beheerplan *in samenwerking* met bewoners

Boze bewoners en raadsleden in verwarring: debat over slechte staat zandwegen rondom Noordlaren mondt uit in een rommeltje

Mario Miskovic • Vandaag, 21:15 • Stad

Auto's slalommen om de kuilen heen op de Hoge Hereweg in Glimmen bij natuurgebied Appelheren. Foto: Jasper Moulijn

Negen betrokken inwoners die van zich laten horen, twee wethouders die zich daar niet in herkennen en twaalf raadsleden die in verwarring achterblijven. „Hebben de bewoners hier dan een verhaalje verzonnen?”

Breed gedragen Motie

**GROEN
LINKS**
GRONINGEN

**Christen
Unie**

**PARTIJ
VOÓR**
HET NOORDEN

Groningen
D66

Partij voor
de Dieren

SP.

Motie Zandwegen op de goede weg

De raad van de Gemeente Groningen in vergadering bijeen op 6 maart 2024 ter bespreking van de 'Nota zandwegen',

Uitdaagrecht

- geen vertrouwen in proces: inzet uitdaagrecht
 - gezamenlijk opstellen beheerplan
- Steun van groene bondgenoten / kenniscentrum uitdaagrecht
- 13 december 2023 webinar uitdaagrecht
- dec 2023 deelname pilot uitdaagrecht groene bondgenoten: geïntegreerd beheer zandwegen en bermen
 - in open dialoog met gemeente proces en inhoud afstemmen
 - kennis en ervaring aanwonenden met beheer zandwegen inbrengen.

Uitdaagrecht Casus Zandwegen Landelijk Gebied

*De Stichting Landelijk Gebied Haren/Werkgroep Biodiversiteit en de daarbij aangesloten bewonersgroepen: **uitdaging** om hun kennis en ervaring in te brengen voor het beheer van zandwegen.*

Verzoek:

Proces opstellen beheerplan gezamenlijk vorm geven.

- maatwerk per zandweg,*
- zelf delen van het beheer uitvoeren*
- een transparant protocol*
- goede afstemming en samenwerking tussen gemeente, bewoners*
- overige zaken van belang, (korte lijnen met het beheerteam)*

Tijdlijn stappen uitdaagrecht

- Begin 2024 afwachten uitnodiging procesbegeleider uitvoering motie
- April 2024 Brief aan de wethouder met verwijzing naar de motie
- Mei Verkennende gesprekken met procesbegeleider
- Juni Formele brief met eerste inhoudelijke uitwerking van hoe uitdaagrecht zal worden ingezet voor opstellen beheerplan
- Gesprek met procesbegeleider en gespreksverslag
- Reactie gemeente op uitdaagrecht afwijzend op grond definitie uitdaagrecht in participatieverordening – wel alternatief aanbod
- Aug brief: suggestie uitdaagrecht inzetten voor *beheer Onneresweg*
- Tweede gesprek gemeente – uitdaagrecht voor Onneresweg on hold

Reactie gemeente op uitdaagrecht verzoek:

Informeel, een negatief advies m.b.t. het gevraagde uitdaagrecht “Ecologisch beheer bermen en zandwegen” omdat:

“Invulling SLGH uitdaagrecht komt niet overeen met invulling uitdaagrecht volgens definitie concept Participatieverordening:

[uitdaagrecht] wordt gedefinieerd als een voorstel om de uitvoering van gemeentelijke taken over te nemen.”

Beleidskader afwijzing

Gemeente:

“Het door het SLGH gevraagde uitdaagrecht beschouwen wij als een verzoek tot *participatie bij de totstandkoming van het integraal beheerplan zandwegen.*”

concept Beleidskader Participatie en concept Participatieverordening
Artikel 9. Toepassen Uitdaagrecht

1. De gemeente biedt inwoners de mogelijkheid een voorstel te doen om de uitvoering van gemeentelijke taken over te nemen.

Dus niet meedenken in planvorming, wél overnemen gemeentelijke taken

Criteria uitdaagrecht

- a. omschrijving taak die indiener wil overnemen;
- b. uitleg hoe beter, anders of goedkoper
- c. betrokkenheid, kennis of ervaring indiener
- d. indicatie draagvlak (belanghebbenden)
- e. raming kosten uitvoering taak
- f. omschrijving wijze waarop indiener met gemeente wil samenwerken of ondersteuning nodig heeft;
- g. inzicht in hoe indiener garant staat voor kwaliteit en uitvoering taak op langere termijn.

[Hfdst 5 participatieverordening](#) gem Groningen

Geboden alternatief uitdaagrecht

- Aanbod: Beheer van een zandweg: Onneresweg
groot probleem: herstel nodig van het oude leemhoudende zandbed.
- Onze reactie op afwijzing uitdaagrecht het beheerplan:
 - ander soort discussie: wat valt er wel en niet onder het uitdaagrecht.
 - *ook vormen van samenwerking vallen onder het uitdaagrecht.*
 - een zienswijze ingediend bij B&W en de Gemeenteraad.

zienswijze

Artikel 2, lid h. Uitdaagrecht: het recht van ingezetenen en (lokale) maatschappelijke partijen om een verzoek bij het bevoegde bestuursorgaan in te dienen om de feitelijke uitvoering van een gemeentelijke taak over te nemen, of op een vernieuwende wijze van samenwerking met de gemeente uit te voeren, als zij denken deze taak beter, met meer maatschappelijk draagvlak en/of goedkoper uit te kunnen voeren.

Niet overgenomen in participatie verordening

Februari 2025

Informatiekaart beheer zandwegen

Begaanbaar, Beheerbaar en Biodivers

Voorbeeld 1 Zandweg (met recreatief fietspad)

1. We vulen diepe kelen op tot smalle kelen. Dit doen we frequenter t.h.v. bebouwing.

2. We verplaatsen planten vanwege aanwezigheid van water van het fietspad af.

3. We veranderen fietspaden tot de onopronkelijke breeds voorwege aanwezigheid.

Voorbeeld 2 Veldweg (karrespoor)

1. We snoeien (gevoel) laaghangende takken.

2. We verlagen gebaard bomen om water af te voeren.

3. We plaatsen rode afsluitingspaaltjes bij beschermde planten om te voorkomen dat ze worden geknakt.

Voorbeeld 3 Halfverharde weg (met verhard fietspad)

1. We vulen diepe kelen op tot smalle kelen. Dit doen we frequenter t.h.v. bebouwing.

2. We nemen maatregelen om breeds dyng van bomen door geknakte auto's en dypen van fietspaden te voorkomen.

3. Duiken en sluisen worden goed onderhouden door de eigenaren, om water af te voeren of om juist vast te houden.

Informatiekaart beheer zandwegen

[illegible]

Zandwegwandeling
en in drie dorpen
- Gesprekken
belanghebbenden
- Inloopavond nov
2024

Raadsbrief nav motie (email januari)

- SLGH informeel verzoek voor uitdaagrecht.
- SLGH geen gebruik van gemaakt.

Onze reactie:

- Ons formeel ingediende verzoek is informeel afgewezen o.b.v. definitie uitdaagrecht.
- Geboden alternatief
 - o gecompliceerd en
 - o geen recht aan ons doel: integraal beheer voor álle zandwegen.
- verzoek aanhouden tot meer duidelijkheid over participatieverordening en beheerplan zandwegen.

Gemeente werkte niet mee aan ons verzoek.

Geen antwoord op

1. Borging zandwegen als cultureel erfgoed
2. Maatwerk onderhoud per zandweg
3. Integraal beheer
4. Nodige (verkeers)maatregelen per deelgebied:
 - Afsluiten, 30 km zones

Evaluatie uitdaagrecht

- *Van begin af aan gespannen verhouding met stadsbeheer*
- *Geen medewerking gemeente / m.n. stadsbeheer*
- *Wel goed contact met procesbegeleider (maar geen doorzettingsmacht)*
- ***Informele afwijzing** geboden alternatief onhaalbaar en niet in lijn met wens onderwerp uitdaagrecht (integraal beheer alle zandwegen)*
- *wel in gesprek gebleven*
- *wel bereikt dat lang inspraak proces is gehouden*
- *inzet van ecooloog (was jaren geheel afwezig)*
- *inzet ecologisch werkprotocol (alleen niet openbaar)*

Leerpunten ondersteuning uitdaagrecht:

- heldere afspraken formuleren*
- positieve formulering (over de frustratie heen)*
- afspraken maken over werkwijze samenwerking e.a. bij de voorbereiding en opstelling [van het beheerplan]*
- overige zaken die voor dit traject van belang zijn*
- goede fasering*
- open dialoog benadrukken*
- samenwerking lukt alleen als gemeente ook meewerkt*